

ÖZET

FESLEĞEN (*Ocimum basilicum* L.) TOHUMUNUN EKİM OLANAKLARI

Erdal KARAKUZU

Yüksek Lisans Tezi, Tarım Makinaları Anabilim Dalı
Tez Danışman: Prof. Dr. Tuna DOĞAN
2015, 58 sayfa

Fesleğen (*Ocimum basilicum* L.) tek yıllık çalı formunda hoş kokulu, kendisine has aroması olan ilaç ve baharat bitkilerindedir. İran, Güney Asya ve özellikle Hindistan kökenli olan fesleğen bitkisi sıcak iklime sahip yerlerde doğal yetiştiği gibi, Fransa, İtalya ve İspanya’da kültürü de yapılmaktadır.

Fesleğen tohumlarının çok küçük oluşu, hassas ekim makinası ile ekimini imkansız kılmakta, ayrıca tohum fiyatlarının çok yüksek oluşu sebebiyle serpme ekim uygun olmamaktadır. Ülkemizde fesleğen yetiştiriciliği, tohumlarla saksılara ekilip hobi olarak yapılmakta veya ticari olarak fideden tarlaya şaşırtılarak yapılmaktadır. İçerisinde barındırdığı sayısız yararlı özellikler ve kullanıldığı alanlardaki ihtiyaçlar göz önüne alındığında fesleğen bitkisinin ülkemizde daha geniş alanlarda tarımının yapılması oldukça önem arz etmektedir.

Bu çalışmada; fesleğen tohumunun kaplanarak makinalı ekime uygun hale getirilmesi, üretiminin daha kolay ve yaygın olarak yapılması hedeflenmiştir. Bu amaçla fesleğen bitkisinin en uygun karışım ile kaplanması, kaplanmış ve çıplak tohumların fiziko-mekanik özelliklerinin belirlenmesi; pnömatik hassas ekim makinasında ekimi; tarla çalışmalarında, tarla filiz çıkış derecesi, nispi tarla filiz çıkış derecesi vb. incelenmiştir. Araştırmada şahit olarak fide dikimi yapılmıştır. Bu nedenle fidelerin viyollerde sera ortamında yetiştirilmesi, tarlaya şaşırtılması, fide tutma yüzdesi vb. incelenmiştir. Çalışma sonucunda tarlaya makine ile ekilen kaplı tohumlar ile fide olarak dikilen fesleğenlerin 70 gün sonra aynı boya geldiklerinde çalışma sonlandırılmıştır. Kaplı fesleğen tohumlarının makine ile ekimi ve fide dikimi karşılaştırıldığında tohum kaplamanın yetiştiricilik anlamında daha avantajlı olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Fesleğen, tohum kaplama, fiziko-mekanik özellikler, makinalı ekim, fide dikim